

Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 269 d.d. 14 oktober 2011

(mr. J. Wortel, voorzitter, drs. L.B. Lauwaars RA en R.H.G. Mijne, leden, mevrouw mr. M.B.S. Brinkman als secretaris)

I. Procedure

De Gscchiihe leinhio ceo hmftlomechm7 ufm lffp pe7necem em sr lfihi ufm ae usn7emae iokggemd

v Leo asiihep ufm ae .clkaicfm ChmfmthAne Dhemiouepnmhm7z

v Leo uepjseg oso 7eitlhnleinetlohm7 ceo lhOnf7emoufm7em sr bw Okmh w,,:z

v Leo assp Gsmikcemo smaepoegemae upf7emFspcknhemoufm7em sr wë Oknh w,,:z

v Leo uep;eepitlphFo ufm 2fm7einsoeme ufm b0 ceh,öz,

v tsmtnkihe ufm pernheg ufm ww Okmh w,,ëz

v tsmtnkihe ufm akrnheg ufm wb Oknh w,,ë8

De Gscchiihe leeFo ufio7eioena afo okiiemgscio ufm ae .clkaicfm ChmfmthAne Dhemiouepnemhm7 mheo oso srnsiihm7 ufm Leo 7eitlhn leeFo 7eneha8

De Gscchiihe leeFo ufio7eioena afo lehae rfpohOem lfaahei fni lhmaema jknem ffmuffpaem8

De Gscchiihe leeFo ufio7eioena afo Leo 7eitlhn jhtleemo ussp eem itlphFoenhOge ffasemhm7 fni leasena hm fpohgen b9 ufm lffp 5e7necemo8

2. Feiten

De Gscchiihe 7ffo kho ufm ae usn7emae Fehoemd

w8b Gsmikcemo leeFo sr sF sciopeegi 6 sgoslep w,,b us sp Leo Rpsakto eem uhOFofn suepeemgscioem ceo tsmopftomkcepi , oso em ceo b sue peemgscio smaepoegema8 .r

aejenFae afokc smaepoegemae lhO ae ffmuknnemae uepgscio8 Dssp smaepoegemhm7 ufm ahe suepeemgscio leeFo Gsmikcemo uepgnffpa hmoffn uhOF suepeemgscioem ussp

Leo Rpsakto oe ;hnnem inkhoem8 3eo Rpsakto leeFo sr rep ae usn7emae gemcepgem ahe hm ae suepeemgscioem ssg uepcena jhOmd

v 2fm7einsoeme lene7o ussp pegemhm7 em phihts usmikcemo rep suepeemgscio P H8,, hm me7em hm ae 2€E hmaeX sr7emscemFsmaiemz

- 2fm7einsoeme neemmo aho leapf7 ffm Gsmikcemo oe7em effmaenhOgi ftl oepff oe leofnem pemoe ahe eFFetoheF ë-ëx rep Offp leapff7oz

- Leo Rpsakto leeFo eem nssrohOa ufm uhOF Offp uepjseg v eem uepnem7hm7ics7ev nhOgleha ufm cfXhcffn ohem Offp aeje euemokene uepnemhm7em jhOm ms7 mfaepe ussp;ffpaem 7eioena z

- mf uhOF Offp v lel skaemi uepnem7hm7 v uepgssr ei2fo7me ae Fsmaiem ;ffpmf jhO ae srlpem7io ufm ahe uepgssr v smaep fFopeg ufm bx uepgsrgsioem v 7elpkhgo oep ffnsiihm7 ufm ae khoioffmae nemhm78 €em affpméppia ikprnki geepo jhO ffm Gsmikcemo kho- oep;hOn eem euemokeen peioepema assplec lhmmem ueepohem af7em cseo ;spaem ffm7ejkhuepaz

- hmahem ae ;ffpae ufm ae smaepnh77emae eFFetoem e7ho afm ae hmne7 ;spao assp 2fm7einsoeme OffpnhOgi oep uepchmaepm7 ufm ae ufioGsmikcemo ffm aeje eem leapf7 fa P wb, rep suepeemgscio kho7egeepa- jhOmae6x ufm ae hmne7 hm ekpsz

- hm7eufn sr ae ffmaenem tsmofmoe ahuhaemaem leitffp gspaem 7eioena- ;spaem ahe

686

assp leo inkhoem ufm leo asspnsrema gpeaheo hm tsulfohe ceo ae uhOF
 ffmaenemnefietsmopftoem mf uhOF Offp hm ioffhOmkjae nemhm7 ff oe nsiem em ms7 eemi
 eXopf ;hmio suep jsk lIskaem8 'ho leo asspnsremae gpeaheo hi ae iospohm7 sr ae
 irffppegemhm7 lhO 2fm7einsoeme 7eFhmfmthepa8 2asosif ae irffppegemhm7 jsk oejfcm
 ceo iospohm7em ufm euemokeen oe smoufm7em ahuhæensueph7e leofnhm7em usnasemae
 jhOm sc leo Rpsakto oe Fhmfmthepem8 Dho ifnasalfæss euem;en smosepehgema8 €p hi
 fnneem 7eirpsgem suep lIs7e ;hmioem- mheo afo leo ueoepio phihtsusn lene77hm7irpsakto
 leopsF em cs7enhOge lIhepkho usspogscemae uepnhejem8
 Gsmikcemo hi ufm cemhm7 afo 2fm7einsoeme uepfmo;sspaOg hi ussp ae 7eapf7hm7em ufm
 ae okiiemrepissm E ahe eem 7eusncftloh7a f7emo ufm2fm7einsoeme ;fi- em afo leo
 eFFetoemnefierpsakto Ueysl 3eFlssceFFeto eem ;fmrps akto hi8
 Gsmikcemo leoss7o khouseph7 em ceo uep;hOjhm7 mlfphihOkaemohe afo ffm leo
 oegspoitlhoem ufm 2fm7einsoeme hi oe ;hOoem afo lhO leo ffm7ffm ufm ae
 suepeemgscioem leeFo 7ea;ffna- fnol fmi ae suepeemgscioem oso iofma jhOm 7egscem
 asspafo 2fm7einsoeme chilpkhg ufm sciofmah7leaem leeFo 7ecffgo sF jhtl oe lkhoem hi
 7e7ffm ffm chinehaemae petnfce- sc ;enge peaemem ae suepeemgscioem cseoem ;spaem
 uepmheoh7a8 %m heaep 7eufn- js ;spao 7eioena- 2fe7einsoeme lhO leo ffmIhaem ufm leo
 Rpsakto em leo ffinkhoem ufm ae suepeemgscioem lffp7v em hmFspcfohernhtlo uepjffgo
 jsafo jhO Oe7emi Gsmikcemo osepegemlffp hi oegspoitlhoem sF smpetlocfoh7 leeFo
 7elfmaena em ae assp Gsmikcemo 7eneaem itlfae cseo uep7seaem8 Bsspoi uepjsego
 Gsmikcemo 2fm7einsoeme oe uepsspaenem hm jhOm gsfocpet loilhOiofma8
 2fm7einsoeme leeFo- gspo em jfgenhOg ;eep7e7uae usn7emae uep;epem ffm7eusepa8
 2fm7einsoeme ioeno jhtl sr leo iofmarkmo afo aeiihOnrepissmem ahe jhO 7elpkhgo lhO leo
 lemfaepem ufm ae cfpgo smfFlfmgenghOge tnhAmoemppicijhO8 Deje jhOm ep ussp ae
 tsmikcemo em jhO- ae smfFlfmgenghOge tnhAmoempechirep jsp7 oe apf7em ussp eem
 faelkfoe hmFspcfoheusspjhemhm78 2fm7einsoeme ft lo jhheo uepfmo;sspaenhOg ussp leo
 lfmaenem sF mfnfoem ufm ae okiiemrepissmem8 Bsn2fm7einsoeme hi ep eem srapftlo
 assp Gsmikcemo ffm E uepiopego oso leo 7euem ufm7fmtheen fauhei- E gfm afm ssg mheo
 fni lknrrepissm ufm 2fm7einsoeme ;spaem leitlsk;a- nffo ioffm afo 2fm7einsoeme
 ffmirpfgenhOg jsk jhOm ussp lfmaenhm7em em 7e7p7ufm E8
 2fm7einsoeme ;hOio euemjeep leo lepers sr a;fnhm7F fmaepe 7psmaem ussp uepmheoh7hm7
 ufm ae suepeemgscioem ff8 'houseph7 ;spao leoss7a afo ae hmFspcfoheuepiopegghm7 hm ae
 suepeemgscio- ae fn7eceme ussp;ffpaem em leo ffmup ff7Fspcknhep lnaep jhOm em affphm
 smchigemlffp ;spao 7eirpsgem ufm lene77hm7em cffp ss g ufm leo uepiopeggem ufm eem
 nemhm7 ahe oepk7leoffna cseo ;spaem- oep;hOn ssg ae7enhOgleha ufm eem peioitlkna
 ;spao 7emseca8 2fm7einsoeme ;hOio sr ae eh7em uep7r;sspaenhOgleha ufm ae lene77ep8
 .sg ae ioennhm7 ufm Gsmikcemo afo eem ierpfloe gpeafo suepeemgscio 7einsoem lfa
 cseoem jhOm- ;hOio 2fm7einsoeme ufm ae lfma8
 "epjfgge ufm uep;hOoem ceo leopegghm7 oso leo mhæscenf ufm eem jsp7v em
 hmFspcfohernhtlo ;hOio 2fm7einsoeme epsr afo ufn7epnileleep sF fauheipenfohe 7eem
 irpfge ;fi em afo ussp fnne tnhAmoem eem ftterofoboseoi hi kho7eusepa- ;ffpsmaep eem
 lq5v em eem hmgschemioseoi8 2po8 w: Tfaepe 5e7enhm7ææ hi usn7emi 2fm7einsoeme sr
 ae smaep l fuh7e eFFetoemnefie mheo ufm oserfiihma78 lKopegghm7 oso ae jsp7rnhtlo ;hOio
 2fm7einsoeme hm aho ueplfma ms7cffni sr ae jenFiofah7e rsihohe ufm ae okiiemrepissm E8
 Kstlo 2fm7einsoeme ostl uepfmo;sspaenhOg ;spaem 7eskaem afm leperso jhO jhtl sr
 cfoh7hm7- ffm7ejhem Gsmikcemo ceo leo ffm7ffm ufm suepeemgscioem eem phihts leeFo

ffmuffpa8 Mfo leopeFo ae ufoioennhm7 ufm eem elenwitlfae ;hOio 2fm7einsoeme ep sr afo ae smoufm7em ahuhaemaem- ;enge sr ae irffppeghm7 jhOm 7eiospo- hm chmaephm7 cseoem ;spaem 7elpftl o sr ae itlfae8

4. Beoordeling

- N8b 2fm7einsoeme ioeno mheo uepfmo;sspaenhO@reijbsp ae 7eapf7hm7em ufm E8 WhO usepo ffm afo Gsmikcemo tsmofto 7ejstl o leeFo cedE em afo okiiem lem eem suepeemgscio ufm sraptl o oso iofma 7egscem hi8 Dff poe7emsuep ioeno Gsmikcemo sr eem faupoemohe ufm E 7epf7eepa oe lellem em afo uepusn7emi ffmIheahm7em leeFo 7eaffm ufm smaep ceep leo Rpsakto8
- N8w De Gscchiihe uep;epro ae ioennhm7 ufm 2fm7einsoeme E hi sr7eopeaem fni sraptlomecep ufm Gsmikcemo8 De Gscchiihe hi ufm sspae n afo ae nfoioe eem ffmIlsa leeFo ffmuffpa afo E rphcfhp leeFo 7eaffm kho lssfa ufm jhOm peai leioffmae penfv ohe ceo 2fm7einsoeme8 2fm7einsoeme leeFo mheoideafo E fni lffp 7eusnctloh7a f7emo sropfa em Gsmikcemo leeFo sm;eepirpsgem 7eina afo 2fm7einsoeme eem pe7enhm7 lfmoepae ussp lensmhm7 ufm lffp okiiemrepismem8fmmEEP eem eFFetoemhmioennhm7 jhtl fnaki lhO leo ffm7ffm ufm suepeemgscioem ufm ae lehaenhm7 ufm eem okiiemrepissm Leahemo- gscem ae 7eusn7em ufm 7eapf7hm7em ufm ae leiemrepissm- oegspogschm7em affpsmaep le7perem- sr 7enhOge ;hOje ussp pegemhufm7 ae sraptl o7euep fni ae 7eusnv 7em ufm lffp eh7em 7eapf7hm7em em oegspogschm7euep hi ep ffmnehahm7 ffminkhohm7 oe jsegem lhO leo lerffnae hm fpo8 9dH9 IM em aese nhm7em ufm ae ;eo7euep jsfni ahe lnhOgem kho ae smioffmi7eitlheaemhi ufm ahe le7a8leo sropeaem ufm E hi aep lfnue ose oe pegemem ffm 2fm7einsoeme Zu7n8 Gul D(% wHlOw,0fmp8 ebS8
- N86)eneo sr leo uspemioffmae gfm lkhoem leirpeghm7hOuem ae mfcemi Gsmikcemo sr7e;sprem ioennhm7 – ;fo ep sueph7emi ufm ahe iobm7 jhO – afo ae suepeemgscioem sr ae useo ufm fpo8 6d N,- o;eae nha IM- fni mheoh7eem ;spaem leitlsk;a scafo 2fm7einsoeme leeFo 7elfmaena hm iophOa ceo fpo8 15- em smaep a Tfaepe 5e7enhm7 osejhtl o eFFetoemuepgeep bëë assp 7elpkhg oe cgenufm ae ahemioem ufm eem tnhAmoemv pechihep ahe jhtl mheo jsk lskaem ffm ae ussp;ffpaem ;ffpsmaep tnhAmoempechihepi ;fpem uphO7eioena ufm ae ussp eFFetoemlechaaenffpaemae uep7kmmhm7rnhtl o8
- N8N8b lhO ae lesspaenhm7 ufm aeje gnftl o cseo usspioffm afo 2fm7einsoeme lhO leo ffmIhaem em khousepem ufm ae suepeemgscio hi sr7eapem fni eFFetoemhmioennhm78 De ffm7elsaem eFFetoemnefietsmiopktohe gscio ep hccepi sr meep afo 2fm7einsoeme ussp pegemhm7 em phihts ufm Gsmikcemo ffmaenem gssrop;hOem ae khogscio ufm ae suepeemgscio fflfmgenghOg hi ufm leo gsepiuepnssrnafae ffmaenem8 3hepkho unseho usspo afo 2fm7einsoeme Oe7emi Gsmikcemo ae lhOjsmaepe7sphae oe leopftl oem ;ffpose eem eFFetoemhmioennhm7 fni lhO khoioeg aeigpafai7emene eFFetoemahemioeupnemep hm leo fn7eecem Oe7emi eem rpohtknhepe- mheo spsFei7h lfmaenemaem tsmikcemo 7elskaem hi8 %m 7eufn ufm lene77hm7ileinhiihm7epkh6 ussp ae lene77ep ffmjhemnhOge ZlhOSleofnhm7iueprnhtloh7em gkmmem usspourfseae jsp7rnhtl oem ufm ae eFFetoemhmioennhm7 jenFi jsuep afo ae rpohtknhepe- rpsFei7hsmene lene77ep hm leitlepchm7 ;spao 7emscem oe7em ahemi eh7em smaegkn7leha sF nhtlouffpah7leha8)eneo sr ae ep ffm ueplismaem phihts'i cseo mffp leo sspaeen ufm ae Gscchiihe ssg leo ffm7ffm ufm eem eFFetoemnefiivsuepeemgscio ;spaem epegema oso jkngelene77hm7ileinhiihm7em8

dat Aangeslotene jegens Consument de bijzondere zorg diende te betrachten waartoe een effecteninstelling als bij uitstek deskundige professionele effectendienstverlener in het algemeen jegens een particuliere, niet professioneel handelende consument gehouden is. In geval van beleggingsbeslissingen waaruit voor de belegger aanzienlijke (bij)betalingsverplichtingen kunnen voortvloeien, gaat de zorgplicht van de effecteninstelling zelfs zover dat de particuliere, niet professionele belegger in bescherming wordt genomen tegen diens eigen ondeskundigheid of lichtvaardigheid. Gelet op de er aan verbonden risico's moet naar het oordeel van de Commissie ook het aangaan van een effectenlease-overeenkomst worden gerekend tot zulke beleggingsbeslissingen.

4.4.2 Ten aanzien van de feiten, relevant voor het bepalen van de reikwijdte van bedoelde zorgplicht in het onderhavige geval, stelt de Commissie voorts het volgende vast. Effectenlease-overeenkomsten als de onderhavige zijn niet eenvoudig van aard. Daarom moet er rekening mee gehouden worden dat de gemiddelde - niet met financiële en vermogensrechtelijke kwesties vertrouwde - consument niet in staat is op eigen kracht een compleet en realistisch beeld te krijgen van de uitwerking van deze (samengestelde) overeenkomsten.

Aan beleggen met geleend geld zijn risico's verbonden. Er is in het algemeen de mogelijkheid dat geleaste aandelen bij verkoop te weinig opbrengen om de lening in te lossen, zodat een restschuld blijft bestaan. De aandelenleaseconstructie kent evenwel nog een ander nadeel. De kosten die de consument moet betalen bij het aangaan van een aandelenleasecontract of tijdens de looptijd daarvan (deze kosten worden hierna investering genoemd) bestaan hoofdzakelijk uit de rente die over het geleende bedrag wordt geheven. Deze investering is zo hoog dat slechts een rendement wordt behaald als bij de afloop van het aandelenleasecontract de desbetreffende aandelen beduidend in koers gestegen zijn. Niet alleen bij een koersdaling, maar zelfs bij een beperkte koersstijging, is de investering niet rendabel en verdient de consument haar niet of nauwelijks terug.

De specifieke risico's van effectenleaseconstructies hadden ten tijde van het sluiten van de in deze klacht bedoelde overeenkomsten niet een zodanige aandacht in de media gekregen dat zij ook bij het ondeskundige publiek bekend verondersteld konden worden.

4.4.3 Daarentegen behoorde Aangeslotene als professionele dienstverlener zich ervan bewust te zijn dat de aandelen onvoldoende zouden kunnen stijgen om Consument in staat te stellen zijn schuld aan Aangeslotene af te lossen. En Aangeslotene behoorde zich zeker rekenschap te geven van de alleszins aanwezige kans dat de koersstijging ontoereikend zou blijken om Consument zijn volledige investering terug te bezorgen laat staan hem rendement te verschaffen.

Consumenten zoals Consument hebben een eigen verantwoordelijkheid bij de aanschaf van financiële producten. Zij kunnen echter die verantwoordelijkheid pas dragen indien zij over het aan te schaffen product weloverwogen kunnen beslissen. Dat vereist dat zij door de aanbieder van het product tijdig van voldoende en duidelijke informatie worden voorzien omtrent de specifieke risico's die aan het product kleven. In het bijzonder ten aanzien van een beleggingsproduct als het onderhavige, met een complexiteit die de risico's voor een niet-deskundige consument zou kunnen verhullen, is een zo compleet mogelijke en niet voor misverstand vatbare voorlichting - met name omtrent de aan het Product verbonden risico's - noodzakelijk.

- 4.4.4 Dat klemt te meer omdat Aangeslotene het Product voor een breed publiek beschikbaar heeft gesteld en het niet rechtstreeks, doch via tussenpersonen heeft aangeboden. Zodoende heeft Aangeslotene zich voor de kwaliteit van de informatieverstrekking ten dele afhankelijk gemaakt van die tussenpersonen. Reeds daarom diende Aangeslotene het door haarzelf verspreide informatiemateriaal - brochures, aanvraagformulieren en (concept)formulieren van overeenkomsten en de daarbij horende algemene voorwaarden - zodanig op te stellen dat degene die overwoog een dergelijke overeenkomst aan te gaan in dat informatiemateriaal de nadrukkelijke waarschuwing aantrof, in bewoordingen die voor een breed en ondeskundig publiek begrijpelijk zijn, dat, afhankelijk van de ontwikkeling op de effectenmarkten, na afloop van de overeenkomst niet alleen een (bij)betalingsverplichting kon resteren, maar bovendien de kans aanwezig was dat de opbrengst van de verkoop van de geleaste aandelen niet of nauwelijks toereikend zou zijn om de investering van de consument te compenseren zodat zijn investering per saldo geheel of grotendeels verloren zou gaan. Alleen op grond van een dergelijke nadrukkelijke waarschuwing had de geïnteresseerde consument volgens zijn mogelijkheden en verlangens een deugdelijke afweging kunnen maken tussen het effectenleaseproduct en andere financiële producten, waaronder spaarvormen.
- 4.4.5 De Commissie is derhalve van oordeel dat de op Aangeslotene rustende informatieplicht zich uitstrekke tot de precontractuele fase en nadrukkelijk ook gold ten opzichte van elke consument die overwoog een effectenlease-overeenkomst aan te gaan. Dat geldt eveneens ingeval de tussen Aangeslotene en consument ontstane rechtsverhouding niet is begonnen met rechtstreeks gevoerde onderhandelingen. De redelijkheid en de billijkheid alsmede de door een instelling als Aangeslotene jegens haar (potentiële) cliënten in acht te nemen zorgplicht eisen dat.
- 4.4.6 De Commissie is niet gebleken dat Aangeslotene aan de verplichting tot het geven van die nadrukkelijke waarschuwing heeft voldaan. In de overeenkomst is weliswaar vermeld dat geld wordt geleend waarmee aandelen worden gekocht en is gestipuleerd dat een eventueel tekort door Consument moet worden aangezuiverd, maar de nadrukkelijke - in niet mis te verstane bewoordingen gestelde - waarschuwing als hiervoor bedoeld is in de overeenkomst niet te vinden. Niet is door Aangeslotene gesteld en evenmin is gebleken dat de zojuist bedoelde nadrukkelijke waarschuwing is gegeven in ander door Aangeslotene aan Consument ter beschikking gesteld informatiemateriaal. Ook is niet gebleken dat Aangeslotene zich ervan heeft vergewist dat de potentiële contractspartij zich niettemin van de zo-even omschreven risico's bewust was.
- 4.4.7 Voor zover Aangeslotene de stelling heeft betrokken dat deze waarschuwings- en vergewissingsverplichting niet op haar maar op de onafhankelijke tussenpersoon heeft berust, geldt, in aansluiting op hetgeen hiervoor onder 4.4.3 werd overwogen, het volgende. Het geven van duidelijke en zo volledig mogelijke informatie omtrent een aan het publiek aangeboden beleggingsproduct behoort tot de essentiële verplichtingen van de financiële instelling die het Product aanbiedt. Niet gebleken is dat Aangeslotene ten aanzien van deze verplichting aan tussenpersonen als X die haar producten aan het publiek verkochten, instructies heeft gegeven - en op de naleving van die instructies heeft toegezien - teneinde de nakoming van die verplichting zeker te stellen.
- 4.4.8 De Commissie acht het aannemelijk dat Consument de overeenkomsten is aangegaan omdat hij zich door tekortschietende voorlichting van Aangeslotene geen rekenschap

heeft gegeven van het risico dat hij maximaal zou lopen, terwijl dit gebrekkig inzicht niet tijdig is gecorrigeerd doordat Aangeslotene heeft nagelaten te verifiëren of Consument goed begreep welk verlies hij in het slechtste geval zou lijden.

- 4.4.9 Voorts is niet gebleken van enig concreet onderzoek naar de mate waarin Consument in staat zou zijn de financiële gevolgen te dragen van een contract dat onverhoopt zwaar verliesgevend zou aflopen; met haar onderzoek naar Consument's financiële situatie heeft Aangeslotene immers uitsluitend vastgesteld dat Consument - lopende het contract - in staat zou zijn de daaruit voortvloeiende maandlasten te voldoen. Aannemelijk is geworden dat Aangeslotene haar instructie aan X heeft beperkt tot een onderzoek naar de mogelijkheden van Consument om de rente te kunnen betalen. Aldus heeft Aangeslotene zich de kans ontnomen haar (toekomstige) cliënten te behoeden voor financiële risico's die hun financiële mogelijkheden te boven gingen. Gecombineerd met de reeds hiervoor besproken constatering dat Aangeslotene Consument onvoldoende heeft geïnformeerd omtrent de aan het Product verbonden risico's - zodat Consument die risico-inschatting ook niet zelf heeft kunnen maken - is de Commissie van oordeel dat Aangeslotene ook in dit opzicht tekortgeschoten is in de nakoming van de op haar rustende zorgplicht.
- 4.5.1 Het vorenoverwogene voert de Commissie tot het oordeel dat Aangeslotene, door de effectenlease-overeenkomsten te sluiten zonder zich in de precontractuele fase naar behoren te kwijten van haar bovenomschreven voorlichtings-, vergewissings- en onderzoeksverplichtingen, jegens Consument is tekortgeschoten in de bijzondere zorgvuldigheid die zij als aanbieder van deze overeenkomsten in acht diende te nemen en derhalve jegens Consument onrechtmatig heeft gehandeld. Het is aannemelijk dat Consument de overeenkomsten niet zou hebben gesloten, indien hij zich ervan rekenschap had gegeven dat hij onder de hiervoor aangegeven omstandigheid niet alleen een reëel risico liep zijn gehele investering te verspelen maar ook geconfronteerd kon worden met een bijbetalingsverplichting. Het nadeel dat hij door het aangaan van de overeenkomsten heeft geleden dient Aangeslotene in beginsel te vergoeden.
- 4.5.2 Tot op zekere hoogte is dat nadeel evenwel ook aan Consument zelf te wijten. Pas door het retourneren van het ondertekende contract gaf hij te kennen dat hij het aanbod tot aangaan van de overeenkomsten wenste te aanvaarden. Hij was dus vóór dat moment in de gelegenheid het door Aangeslotene ter beschikking gestelde contractsformulier- met daarin de volledige voorwaarden van de overeenkomst - (nader) te bestuderen. Door retourzending van de ondertekende overeenkomst achterwege te laten, had Consument daar dus van af kunnen zien. Naar het oordeel van de Commissie moet het Consument bij nauwkeurige kennisneming van dit contractsformulier duidelijk zijn geworden dat de overeenkomst niet zonder risico zou zijn. Daarin is immers vermeld dat er sprake is van een geldlening en van de verplichting om een eventueel tekort na verkoop van de aandelen aan te zuiveren. Hij kon erin vinden dat de overeenkomst mede de aanschaf en op termijn de verkoop van aandelen inhield. De Commissie beschouwt als feit van algemene bekendheid dat beleggen in aandelen gepaard gaat met koersrisico's zodat zulke beleggingen verlies kunnen meebrengen. Consument moet derhalve in dit geval worden verweten dat hij, onervaren op het terrein van beleggen, de overeenkomsten is aangegaan zonder zich te verdiepen in, en zo

nodig te informeren omtrent de precieze aard en potentiële omvang van de daaraan verbonden risico's.

- 4.5.3 In het vorenstaande ligt besloten dat de Commissie verwerpt de namens Consument opgeworpen stelling dat het tekortschieten van Aangeslotene ten aanzien van voorlichting omtrent specifieke risico's van het Product meebrengt dat op Consument geen enkele onderzoeksplicht (meer) rustte. Naar het oordeel van de Commissie kan uit de rechtspraak, anders dan namens Consument is gesteld, niet in algemene zin worden afgeleid dat tekortschietende informatieverstrekking aan de kant van de aanbieder van een product of dienst steeds, ongeacht de bijzondere omstandigheden van het geval, meebrengt dat een consument zich op de hem gegeven, ondeugdelijke informatie kan beroepen zonder nog tot enige vorm van eigen onderzoek gehouden te zijn. Gelet op de feitelijke gang van zaken en de verhouding tussen partijen, zoals de Commissie die in het onderhavige geval aannemelijk acht, is het niet in strijd met de redelijkheid dat Aangeslotene Consument tegenwerpt dat hij bij nauwlettende bestudering van het door hem ondertekende contract had kunnen bemerken dat de overeenkomst niet geheel zonder risico's zou zijn.
- 4.5.4 Hierin ligt besloten dat de Commissie Consument niet volgt in zijn stellingen dat hij bij het aangaan van de overeenkomsten heeft gedwaald, dat Aangeslotene bij het sluiten van de overeenkomsten misbruik van omstandigheden heeft gemaakt, of dat de overeenkomsten aantastbaar zijn wegens misleidende reclame. Tevens ligt in het voorgaande besloten dat de Commissie verwerpt de namens Consument opgeworpen stelling dat Aangeslotene door het aangaan van de overeenkomsten is gaan optreden als een vermogensbeheerder. In verband met effectentransacties is het kenmerk van vermogensbeheer dat de beheerder gedurende de overeenkomst telkens dient te beoordelen of bepaalde transacties de overeengekomen doelstelling naderbij kunnen brengen. Effectenleaseovereenkomsten als de onderhavige vertonen niet dit kenmerkende element van vermogensbeheer.
- 4.5.5 Aangezien de op een professionele aanbieder van effectendiensten of beleggingsproducten rustende bijzondere zorgplicht er mede toe strekt de particuliere, niet professionele, wederpartij te behoeden voor diens eigen ondeskundigheid, onachtzaamheid of lichtzinnigheid zullen de tekortkomingen van die wederpartij bij de toepassing van art. 6:101 eerste lid BW minder zwaar wegen dan die van die aanbieder. Naar het oordeel van de Commissie is de tekortkoming die Aangeslotene bij het aangaan van de overeenkomsten heeft vertoond, zoals in het voorgaande vastgesteld en in 4.5.1 samengevat, van zodanige ernst dat zij, de eigen onzorgvuldigheid van Consument niet-tegenstaande, een aanmerkelijk deel moet vergoeden van het nadeel dat de laatste ten gevolge van de overeenkomsten heeft ondervonden. In het hiernavolgende zal de Commissie de omvang van deze schadevergoedingsplicht nader bepalen. Nu de Commissie de klacht op deze grond gedeeltelijk gegrond acht, kent zij geen zelfstandig belang toe aan de stelling van Consument dat een afzonderlijke, schriftelijke overeenkomst van kredietverlening gesloten had behoren te worden. Ook aan de stelling van Aangeslotene dat uit het op 5 juni 2009 uitgesproken arrest van de HR (LJN BH2811) volgt dat de Commissie het geschil niet kan beoordelen zonder nader onderzoek naar de vraag of de overeenkomsten een onaanvaardbaar zware financiële last op Consument hebben gelegd, gaat de Commissie, gelet op hetgeen hiervoor is

overwogen, voorbij. Ook overigens ziet de Commissie in dat arrest geen aanleiding voor een andere beslissing dan de hiernavolgende.

Alle overige stellingen die partijen hebben betrokken behoeven, wederom in het licht van hetgeen hiervoor reeds is overwogen, geen afzonderlijke bespreking meer.

- 4.5.6 Alle voormelde omstandigheden meewegend, oordeelt de Commissie naar billijkheid dat Aangeslotene in die gevallen waarin de overeenkomst was afgewikkeld toen Consument zijn klacht bij Aangeslotene indiende, zestig procent moet vergoeden van het door Consument geleden nadeel, welk nadeel moet worden begroot op de som van alle betalingen welke Consument krachtens de overeenkomst aan Aangeslotene heeft gedaan, vermeerderd met hetgeen hij bij beëindiging van de overeenkomst nog aan Aangeslotene verschuldigd is geworden – de restschuld – en verminderd met bedragen die Consument

uit hoofde van de overeenkomst heeft ontvangen ter zake van dividenden of andere uitkeringen, zoals de opbrengst van de tussentijdse verkoop van aandelen VNU.

- 4.5.7 Over het bedrag dat Aangeslotene aldus aan Consument dient te betalen moet rente worden vergoed gelijk aan de wettelijke rente. Deze rente moet worden berekend met ingang van de dag waarop de klacht aan Aangeslotene is voorgelegd of, ten aanzien van betalingen die Aangeslotene nadien nog van Consument heeft ontvangen, vanaf die dag van betaling, telkens tot aan de dag waarop Aangeslotene volledig aan haar in dit bindend advies vastgestelde betalingsverplichting zal hebben voldaan. Voorts dient Aangeslotene aan Consument te vergoeden een bijdrage in de kosten van rechtsbijstand, die de Commissie naar billijkheid begroot op één punt volgens het Liquidatietarief rechtbanken en hoven, derhalve (het belang van de zaak gelijkgesteld aan het totaal van de leasesommen) € 452, alsmede de eigen bijdrage in de kosten van behandeling van dit geschil ad € 50.

5. Beslissing

De Commissie stelt het bindend advies vast dat Aangeslotene binnen één maand na de dag van verzending aan partijen van een afschrift van dit bindend advies aan Consument betaalt een bedrag ter grootte van zestig procent van de in 4.5.6 genoemde som, ter vermeerderen met rente gelijk aan de wettelijke rente ingaande op de dag waarop de klacht bij Aangeslotene werd ingediend tot de dag van algehele voldoening.

Voor zover Consument na het indienen van zijn klacht bij Aangeslotene uit hoofde van de toen nog lopende overeenkomst betalingen is blijven doen, dient Aangeslotene aan Consument bovendien te betalen een bedrag gelijk aan het totaal van de na dat moment ontvangen betalingen, te vermeerderen met rente gelijk aan de wettelijke rente ingaande dag waarop de onderscheidene betalingen zijn ontvangen tot de dag van algehele voldoening.

Consument kan geen enkele aanspraak op de geleaste aandelen meer maken. Het door Aangeslotene te betalen bedrag wordt vermeerderd met een bijdrage in de kosten van rechtsbijstand van € 452, alsmede de door Consument voldane bijdrage in de kosten van behandeling van dit geschil ad € 50.

In artikel 5 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak.